

Valeriu CANȚER

Valeriu CANȚER (5 februarie 1955, s. Zahorna, r. Șoldănești – 2 aprilie 2017) a fost un fizician moldovean; doctor habilitat în științe fizico-matematice (1990), profesor universitar (1997), membru corespondent (1995) și membru titular (2000) al Academiei de Științe a Moldovei.

După absolvirea Facultății de Fizică a Universității de Stat din Moldova (1972-1977), a urmat doctorantura la Institutul de Fizică „P. N. Lebedev” din Moscova. În anul 1977 este angajat la Institutul de Fizică Aplicată al ASM unde a avut o carieră în ascensiune (de la inginer până la director adjunct al institutului și al Centrului LISES). A efectuat stagii de perfecționare și postdoctorale la Centrul Internațional de Cercetări la Temperaturi Criogenice și Câmpuri Magnetice Puternice, Wrocław, Polonia (1986-1987), Centrul Internațional de Fizică Teoretică, Trieste, Italia (1996), Universitatea Warwick, Marea Britanie (2000) ș.a.

Valeriu Canțer a dezvoltat direcția științifică „Fizica proceselor electronice în materiale și nanostructuri cu anizotropie a caracteristicilor cvasiparticulelor”, precum și teoria structurii electronice a unor semiconductori complecși; a identificat efectul de inversie a spectrului în aliaje de semiconductori de simetrie diferită și efectul de inversie dublă; a generalizat metoda variațională de studiu a fenomenelor de transport în cristalele anizotrope; au prezis și studiat stări electronice topologice și noi efecte termoelectrice și spintronice în structurile semiconductoare cuantice; a evidențiat mecanisme noi de formare a stărilor de interfață în nanostructuri semiconductoare și supraconductoare; a propus un model nou al stărilor de impurități în heterojoncțiuni și gropi cuantice; a propus o metodă nouă de caracterizare a fenomenelor de transport.

Savant cu renume mondial, Valeriu Canțer a fost membru al Academiei Internaționale de Termoelectricitate, membru corespondent al Academiei Romano-Americane de Arte și Științe, membru al Comitetului Executiv al Societății Europene de Fizică, al Consiliului Executiv al Uniunii Balcanice de Fizică, Membru de Onoare al Institutului Internațional de Fizică din Marea Britanie, membru al Consiliului Științific al Institutului Unificat de la Dubna, președinte al Societății Fizicienilor din Moldova, Doctor Honoris Causa al Academiei Internaționale de Informatizare.

În palmaresul realizărilor sale se înscriu și Premiul Prezidiului AȘM pentru activitate științifică (1992), Premiul anual VIP 2002 – VIP în știință (2002), titlul de „Om Emerit al Republicii Moldova” (2005), Ordinul „Gloria Muncii” (2010), medalia AȘM „Dimitrie Cantemir” (2012), medalia „Mihai Eminescu” (2015) etc.

Surse:

Membrii Academiei de Științe a Moldovei: Dicționar (1961–2006)/Acad. de Șt. a Moldovei; col. red.: acad. Haralambie Corbu, ..., Ch.: I.E.P. Știința, 2006, 432 p., ISBN 978-9975-67-556-7

[Valeriu Canțer \[online\]. *Wikipedia, enciclopedia liberă*.](#)

[ROTARU, T.; CUCIUREANU, G. Prea-plinul unei vieți de cercetător: academicianul Valeriu Canțer. In: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*. 2020, nr. 1\(56\), pp. 115-121. ISSN 1857-0461. 10.5281/zenodo.4094994](#)

[HOLBAN, I. Academicianul Valeriu Canțer – în fizică a gândit ca un zeu și a muncit ca un rob \[online\]. *Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare*, 03 iulie 2017](#)